

Èse de două ori în septimana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era candu va pretinde importantia materielor, va esi de trei seu de patru ori în septimana.

Pretiuul de prenumeratiune,

pentru Anstria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 fl. v. a.
„ patrariu 2 fl. v. a.
pentru Romania și strainetate:
„ anu întregu 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core spundinti ai nostri, si de a dreptulu Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă si corespondentiile, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditura; câte vor fi nefrancate, nuse vor primi, era cele anonime nu se vor publică

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scaziutu. Pretiuul timbrului câte 30 cr. pentru una data se anticipa.

Invitare de prenumeratiune

la
„ALBINA,”
pe patrariulu de la 1. aprile, ce tocmai incepe, cu pretiuul si in conditiunile de pana acuma, precum se vedu acelea mai susu in fruntariu.

Splicatiuni intre amici si pentru publicu.

Budapesta in 17 aprile n. 1875.

„Ei bine, cum — pentru numele lui **Ddiu**, poteti să-i judecati atât de riguros și să-i condamnați atât de crudelu, pe acei bieti de oameni, cari — nu ve cunoșcu și nu ve știu judecă, judecându-ve numai după sine; cari — nu cunoșcu lumea, de câtu după cărți și din audiți?! Dar ei seracii — nici nu știu, ce însemnătate au cele ce se scriu, ba nici cele-ce ei scriu. De unde? Că dora omeni, ce facu o parte din vieti'a publica, omenii a căroru tota resuflarea și miscarea s'a prefacutu în lupta, lupta politica, pentru dreptulu și conditiunile de essistintia — nu a lor. ci a celor omogenii, adeca a celor de o origine, limba și sôrte cu ei, a celor din famili'a cea mare a lor, pentru cari singuri ei cugeta și traiescu și patimescu; — că dora acei omeni nu voru avé slăbitiunea de a se irită, pentru că guresii din poporu, în marginitele lor conditiuni normale — nu îi pricepu și — nu sunt capaci de a-ii apretiu și urmă! Semidocții — de candu e lumea au fost cei mai aprigi contrari ai luminei celei adeverate, pentru că acest'a pururi a fost nesuferita ochiloru loru celoru numai unu picutiun deschisi.”

„Dar inteliginti'a cea adeverata este casi sorele; întrepuna-se nuori peste nuori, câtu de grosi, redice-se fumuri și cetie, viscolésca-se tota pulbera din lume și invelésca-i radiele faciei: elu totu va strabate și cu atât mai mandru va luci și mai petrundiatoriu va incaldă, și omenimea, ce — câtu va fi, în totalitatea ei pururi va insetă după lumina și caldura, omenimea cu atât mai multu lu-va caută și admiră!”

„Lasati-ii dara, aveti rabdare cu ei, bietii **catielandri**, tenori și betrani, ce numai prin chionare la stele știu să-si manifeste essistintia. Dar — cine se speria de ei? Cine se ia după ei?!”

Astfelu vine a ne certă și muștră unu amicu de langa Aradu, pentru — dar ce se mai spunemu, că și asiă totu insulu știe, pentru ce!

Noi inșă nu cugetăm asiă; nōne nu ni s'ar cuveni să cugetăm asiă. Ast'a pōte să fie iertatu omeniloru privati. —

Noi — nici pre noi și nici pre partit'a nōstra — n'ō considerăm de sōre, nici pre antagoni — nu îi tienemu de nuori de pulbere seu de **catielandri**.

Noi — da, ne indignăm forte asupra-li, pentru că — îi-am consideratu de ai nostri, de forte aprōpe ai nostri, și îi-am iubitu, și am contatu pre ei în lupta pentru famili'a nōstra cea mare, ce se dice **natiune**.

De o suta de ori noi ne-am superatu și interitatu pentru nepriceperile și neghiobtele acelora, pre cari îi tienemu legati prin cele mai poterice și sacre legature firești, legati prin sôrte de noi, și carii ei insi striga în lumea largă si în gur'a mare, că — **atientescu acelasi scopu** casi noi!

Hei! Acel'a nu semte, carele nu știe, ce multu dōre, ce aduncu sfasia anim'a, retacirile celor ai nostri! Dar inca candu mai **grămă** cauza, a presupune și malitia și **ștricatiune**!!

Despre fericitulu **Edgar Quinet**, despre a căruia mōrte și pompōsa immentare reportaramu adineōra, se scrie, că densulu d'ō milia de ori injură în celu mai aspru tonu, pe connationalii sei, pre **francesi**, exprimandu-se că sunt — „**diumetate tigri, diumetate maimutie**”; dar se adauge, că — cu tōte acestea, „**elu însuși o data cu capulu n'ar fi doritu să fie alt'a de câtu francesu pe acēsta lume!**”

Ei vedeti; acest'a este sentiulu și alu romaniloru de sentiuri și pricepere, de consciintia și — **seriōsa tendintia și activitate nationale**. Se supera și inver-

siuna și necagescu de mōrte, intocmai cum se intempla cu parintele celu bunu, candu si-vede pre amatii sei din familia aberandu de la calca cea drēpta, și mancandu-se în locu d'a se sprigină, și escedandu în vieti'a, și ruiandu-se în locu d'a se regulă și validitã; parintele celu bunu îi dogenesce și condamnă câtu mai aspru, dar — totu îi iubescce și — totu este gat'a, a-si sacrifică vieti'a, fericirea pentru binele lor; măcar că momentanu si'nțorce faci'a de catra ei.

De aceea și noi, numai pre câtu desmatatiu de ei ni se aruncara în **caie** și în capu cu petulantia, îi isbiramu la o parte, ca să nu ni fie pēdeca cursului liberu, rationale; de acđ în colliã — **ori câtu de rei, totu sunt ai nostri**, și în fine — **noi și pentru alu lor bine — caută se pasimu înainte.** —

Si — fiindu că **amiculu** de langa Aradu ni dede indemnu a vorbi ērasi de acēsta cauza, spre liniscirea și directiunea publicului nostru celu mare avemu să însemnãm la acēsta ocaziune, că — după observatiunile ce facuramu și noi si' altii pan' acuma, apoi în **trei pãrti**, de totulu diferite, din totu alte motive, a destepatulu **diferite afectiuni și manifestatiuni** tienut'a adoptata și proclamata de clubulu nationale dela Dieta. Si acele diferite pãrti, cu diferitele lor motive și afectiuni, sunt pre caracteristice și merita tōta consideratiunea.

Mai **antãiu** și mai **antãiu** fanfaronii și ciarlantani nostri, cei de atâtea ori blamati de noi, au socotitu aceea proclamata conduita a clubului de minunata ocaziune pentru d'a-si spalã faci'a loru ticalōsa cu insinuatini și chiaracusãri false — în contra nōstra. Acei'a nici n'ar fi datu în clubu, dēca nu credeau că vor lovi în noi. Facia de acest'i'a nu ni remane, de câtu a ni continuã activitatea controlatoria și demascatoriã, pentru d'a feri publiculu celu mare de amagirile lor. —

Mai sunt altii, de o **dōu'a** categoria, omeni slabi și egoisti, cari — pre facia,

de știela, au mersu cu noi, dar — pre cari interesele loru particulari îi trașeau cãtra domni, căroru ei în ascunsu și faceau servitiã, chiar în contra causei nōstre. Acest'i'a abiã apucara prochiãmarea nōuei nōstre tienute, pentru d'a strigã în triumfu: „**Haide să dãm man'a cu stapaniã, să ne impredãm cu ei, să fimu un'a cu ei; cãci — ēta cã sunt liberali și — ēta cã sã „Albina” și Babesiu s'a intovarsitu cu ei, precum adeverescce „Gazeta” și „Zastawa” etc.!**”

Acesti omeni slabi, nu vor să auda, candu cineva cu „Albina” în mana li arēta, că **Clubulu nationale** și „Albina” și **Babesiu tienu mortistulu la program'a și opozitiunea nationale**, și cã au dechiaratu și dechiarã, cã — n'au nici o cauza, ma nici dreptulu d'a se lapedã de program'a și opozitiunea nationale; cã — tōta schimbarea în tienuta e: numai și numai a se feri, câtu se pōte, să nu li se pōta imputã din partea celoru de la potere, ca și cum ei ar impededã seu ingreunã imbunatatirile amarei stãri publice și private în tiera; spre care scopu, dechiarã în publicu, cã **nu vor combate**, ci chiar vor **spriginã bunele intentiuni**, unde le vor aflã la guvernũ; — pre cari — dorere, **pana acuma inca nu le-au potutu aflã în concretu, cã se le spriginēsca!**

Omeni de acēsta categoria numai atunci se voru destepã din retacirea loru voluntarie, candu vor senti amaru urmãrile ei. Noi n'avemu să ne plangemu de retacirea lor, cãci ei — insiși au cautat'o. —

În fine sunt multi și de cei sinceri ai nostri, cari precum din mai multe pãrti ni scriu, **supunu motive secrete la pasulu nostru și se temu, să nu fimu fost amagiti de domni de la potere.**

Acest'i'a sunt, cari ne interesēdia; pre acestia îi pretiuim, mai vertosu cã — totu acest'i'a în pãrtile de diosu predica poporulu **asteptare**, silu-ferescu de a se aruncã în **curs'a liberalismului partiteloru magiare fusionate seu metamorfosate**. Si acestora pentru asta data

FOISIORA.

ACTIVITATEA

Vicariilor foranei episcopesci gr. cat. din districtulu Naseudulu, dela infiantarea vicariatulu pana la Vicariulu Anchedimu Popu inclusiv.

IV. Vicariulu Ioanu Marianu.

— Urmare. —

Si ce a facutu acestu barbatu ca directoru și vicariu? —

Ca directoru a midilocitu:

1. De în fiacare comuna s'a edificatu casa școlare și s'a datu din partea comandai gradina de pomaritu, spre a se deprinde invetiaceii în acestu ramu de economia.

2. A tienutu câte-va cursuri preparandiali — dreptu cã numai în 6 luni — spre a dã școlēloru barem în cãta-va invetiatori calificati și initiati în metod'a oca nōua.

3. A midilocitu lefe bunisiōre pentru invetiatori din lãdile comunale și scutirea loru dela tōte greutãtēle comunale și militari.

4. Asemenea a midilocitu, cã cãrtile școlari și materialulu de scrisu să se plãtesca din lãdile comunale.

5. Mergea în totu anulu la esami, și anumitu în lun'a lui Iuliu, pre speșele fondulu proventeloru, cari le tienea cu atãta rigurositate și scrupulositate, încãtu în unele comune tienea o di intrēga. Cu aceea ocaziune cercã cu de-amenuntulu, cã ore cērcã școl'a în

dile de lucru pruncii de ambele șese, dela 7—12 ani, ēr' în serbatori și dominece cei dela 12—16 ani, și dēca aflã cumcã parentii nu îi-au tramesu, ci îi-au opacitu pentru unu lucru ori altulu, îi-aretã juredictiunei militari spre pedepãire, ce se și essecutã cu tota rigurositate, pedepsindu-ii mai cu sēma cu lucruri comunale. Si acest'a a fost caus'a de școlē ca ale lui Marianu nu au fost și nici nu știu candu vor fi.

6. A midilocitu prin activitatea sa de invetiatorii școlēloru triviali din Monoru, B. Prundu, Saugiorgiu, Telciu și Zagra au capetatu lefe mai mari, din fondulu proventeloru, și în școlēle acestea s'au propusu obiēptele și în limb'a germana, asiã câtu din acestea se primãiu pruncii în a 3. classe normale în Naseudu.

7. Prin tactulu și desteritatea sa — după pre-avut'a contielegre cu intrēga preotimea și reprezentantii comuneloru de ambe confes. intrunu sinodu tienutu în cas'a vicariãle — a midilocitu de dreptulu regalu a cãrcimaritulu de trei luni, care după legile patriei mai remase inca granitieriloru, s'a esarendatu în favorea unui fondu școlastecu, infiantandu în fiacare comuna si anume în comunel mari de 4000, în cele de medilocu de 3000 și în cele mai mici de 2000 fl. și după completare ēra să vina granitieri în posesiunea acestui dreptu.

8. A midilocitu de manipuliatiunea ace-

storu provente a dus'o despartimentulu militar, destinatu pentru compturi și ducerea ratiuniloru despre ori ce felu de provente a erariulu militar.

9. Fiindu în Naseudu cas'a educatoriã militarã pentru 50 alumni, și anumitu 25 din regimentulu naseudanu și 25 dela Orlatu, erau obligati bietii granitieri a contribui o suma bunisiora la sustienerea acestei case; directoru Marianu inșă a esoperatu liberarea granitieriloru dela acēsta contribuire și sustienerea casei din parte erariulu militar.

10. Ca directoru, după contielegerea avuta cu reprezentantii tuturor comuneloru, a facutu o representatiune la inaltele locuri militari despre necesitatea unei comasãri a tuturor teritoriiloru seu barem a unei impartiri în trei calcatori, și despre trameterea unui invetiatoriu normale la școl'a agronomicã din **Keszthely**, care după reintorcere să deprinda pre elevi și în economia, cã asiã să se potu introduce o economã mai ratiunale; ci aceste propuneri salutari nu s'au primitu și asiã a remasu totu slendrianulu celu vechiu și va remane cōne știe câtu.

11. Cã se scape pre granitieri de facerea multoru garduri la gradinile oficialiloru militari și ingradirea tērineloru cu nuiele, prin ce se pustiãu padurele, a introdusu garduri viue de paducei (**Weissdorn**), cari trebuã să-ii aduca vighietorii de paduri în totu anulu și

cu ajutorulu invetiatoriloru și a școlariloru din școl'a normale să-ii plantēdie, impletesca și taia în tota primaver'a. Inceputulu s'a facutu cu gradinele oficialiloru din Naseudu, apoi a celoru de pre sate și asiã pre incetu s'au ingragitu cu atari garduri nu numai gradinele mai multoru oficiali, ci și de ale granitieriloru, și se fia statu institutulu militar, s'ar fi latitu și pre la tērine, prin ce și omenii ar fi fost crutiati de facerea multoru garduri și padurile crutiãte; dar desfiintandu-se și ocupandu erariulu civilu tōte cartirele și dandule în chiria, cele din Naseudu ampoiãtiloru civili, ēra cele de pre sate jidaniloru, și unele prefacendu-le în casarme de gendarmi, le-au stricatu și pusitu facendu asemenea si ca pomii de cari erau pline gradinele. Cu câtu se conservã mai bine sub granitia, cu atãt'a se stricara mai tare după desfiintare, asiã câtu intru tōte ti-se pare a fi intratu unu spiritulu de pustiire, să nu dicu vandalismu.

12. Studiale, ce se propuneau în classea a IV. normale despre cultur'a gradineloru, altuirea pomiloru și despre stuparitu, le-a propusu nu numai teoretice ca mai înainte, ci și practice, deprindendu pre elevi în gradin'a institutulu atãtu cu plantarea, saparea și plivirea planeteloru, câtu și cu stuparitul, fiindu în gradina rodicata și o stupina cu mai multe cosnitie. Mai alesu îi deprindea în altuirea meriloru, perilo ru și cerasiloru. Cape

avemu simplu a li dice: *indreptati-ve si incordati-ve atentiunea asupra năstra; examinati pasu de pasu procedur'a năstra, si — ve veti convinge, că — ceea-ce am facutu, am facutu intru interesulu causei si alu poporului.* —

Budapesta, in 5/17 aprilii 1875.

In modu semioficialu se publica, că Diet'a ung. are să se incheie la 13 sēu 14 mai; alegerile au se urme de la 1. pan' la 15 iuliu, ăra nōu'a Dieta sē se intrunēca in cele din urma dile ale lui augustu. —

Maiestea Sa, Imperatulu si Regele nostru mereu si continua in mare pompa si triumfu — vediut'a prin D a l m a t i a; ieri a petrecutu in S e b e n i c o, astadi petrece in S c a r d o n a. —

Precum am anuntiatu in nrulu 20, mercuri-a trecuta, deputatii nationali au fost convocati la o sedintia de clubu; dorere in sa, dintre cei-ce la conferintiele din 9 si 10 martiu au lipsitu, sē infacisira numai domnii: Dr. Polit, Dr. Costicui si Stanescu. Aci intre altele s'a discutat de nou important'a si motivele enunccatiunei clubului nationale facia do nouu guvernii, si rezultatulu a fost, că inca o data s'a reconoscutu de toti, fora exceptiune, buna politica si deplina ratiabilitate a tacticei clubului.

Dlu Dr. Mileticu, des' afiatoriu in Pesta, dupa unele informatiuni primite in particulariu, a preferitu a fi constrinsu sē parasēca clubulu, decātu sē intre in discutiuni, cari l'ar fi potutu face sē-si reconosca gresiēl'a facia de clubu.

Credemu că on. publicu alu nostru va pricepe sē din acestea natur'a cestiunei. —

Mercuri'a trecuta, deputatii dietali ai Aradului — urbe si comitatu, cu exceptiunea d-lui Ant. Mocioni, dederu — dupa usului mai nou — unu banchetu de vr'o 20 de coverte, in onōrea ministrului b. Simonyi, carele este Aradanu. Firesce că toastele nu poteau sē lipsēca, si a diu unulu si dlu Stanescu, precare foile magiare si germane abia lu-apucara, ca sē faca capitalu dintr'insulu intru acelu intielesu, că — ar fi salutat in numele Romanilor aradani fusiunea partiteloru magiare.

Noi dupa informatiuni positive potemu asecurā, că nu acestu intielesu a avutu toastulu Dlu Stanescu; densulu simpulu numai a amintitu, că in adunarea generale a comitatului Aradu, a cărui 1/5 parti ale popariunei facu romanii, scirea despre transformarea maioritătii Dietei in partita liberala, a fost primita cu bucuria si că deca guvernulu si cu partita sa se va adevēri de adevē-

ratu liberala, de buna sēma că va fi spre binele poporaloru si alu patriei.

Va sē dica, s'a apriiatu — nici cātu de pucinu in contra programei nationali si a adoptatei nōue tactice. —

Joi'a trecuta, cu trenulu de mediadi soi de la Sabiu in Aradu dlu Eppu I. Metianu, dejā dominec'a trecuta consacratu, precum arēta corespundint'a mai de la vale, si densulu, precum ni se reportā in data cu telegrafulu, fu intempinat si salutat la gara de multime de credintiosi cu intregu consistoriulu plenare, cu reprezentanti'a comunei de la biseric'a catedrala si alte corporatiuni. Aci dlu Dr. Vasiciu bineventā in numele Consistoriului pre multu doritulu archipastoriu; apoi intr'unu lungu siru de trasure plecara la residintia, unde in numele comunei si inteligintiei aradane fu salutat de dlu parochu, asessore cons. si profesore I. Rusu. Parintele Eppu respunde in modulu seu elocinte si euceritoriu de anime. Solenitate a fost favorita de celu mai frumosu timpu. —

Consistoriulu aradanu — joi, 6r Epitrop'a fonduriloru comuni totu de acolo — vineri tōta diu'a lucrara pregatindu actele necesari pentru sinodulu eparchiale dela dominec'a Tomei. —

Precum intieleseramu, Sinodulu episcopescu, cu ocaziunea consacrarii Prē santiei sale parintelui Eppu alu Aradului, a tēnutu sedintie, unde intre altele a decretatu inaintarea parintelui protosincelu, Andreiu Pappu de archimandritu, carea dōra se va face chiar la dominec'a Tomei, dupa instalarea in scaunu a parintelui Eppu; mai departe a decretatu santirea de preutu, adeca de sincelu, a parintelui protodiaconu Goldisiu din Aradu, carele — credemu din propri'a sa vina, a imbetrunitu cātu de bine totu diaconu! —

De asemenea ni s'a depesiatu sē despre solen'a intempinare a prēsantiei sale, dōnc 6ro mai nainte, la gar'a Radnei, din partea preotimei, inteligintiei si a unui fōrte marc nru de poporu din locu si din orasiulu Lipova, cari cu dlu protopopu Tvaranu in frunte, intru sunetulu clopoteloru din tōte turnurile si intre cele mai viue orāri de fericire, salutara pre doritulu archipastoriu. —

Sibiu, 30 martiu 1. aprile 1875.

(Consecrarea parintelui Ioanu Metianu de episcopu.) Ioanu Metianu alesulu si intaritul de episcopu pentru diecesea Aradului, astadi primi consecratiunea in biseric'a catedrala de aici prin prē santia sa parintele metropolitu Mironu Romanu, cu impreuna lucrarea a prē santiei sale parintelui Ioanu Popasu, alesu archiepiscopu si metropolitu, actualu episcopu alu Caransebesiului.

Mic'a catedrala crā desu indesata de poporu, dar nu indsiēla care produce desordine, căci din asta privintia, — gratia precautiunei organeloru publice, se despuse o asistintia carea pre cātu de o parte adange la solenitate, pre de alta parte previne imbuldiel'a.

Decursulu ceremoniei nu-lu descriu, căci pre cātu e de frumosu, pre atātu de lesne lu-pōte fie cine sē-lu scie si sē-lu cunōca din respectivele cărți bisericesci. In asta privintia nu se mai creēdia nou, ci se urma calea creata dejā. Crea iuni nōue (rectius producte nōue, ce tipiculu prevede, dar nu le prevede,) sunt cuventările ce episcopulu candu se consacra, le adresēdia celoru adunati. Asemene cuventare tēnt, la consecratiunea sa, si parintele episcopu Ioanu Metianu. Tem'a i-a fost: *amōrea si increderea reciproca.* Vi tramitu acēsia cuventare, dupa insemnările ce mi le-am potutu procurā. Credu că va fi cetita cu placere si de bisericani si de lumeni, si că sub impressiunea ei, vor eschiamā toti, cum am eschiamatu si eu: *De ar dā bunulu Ddiu ca amōrea si increderea reciproca sē conduca toti pasii romaniloru, pe veri ce terene si in veri ce lupte!* Că — diu, astadi se sente necesitate, mai multu de cātu veri candu! *Mai credu că acēsta cuventare va fi cetita cu desclinita bucuria de cei ce dorescu dezvoltarea retorice sacre, carea e mediloculu celu mai putinte la dezvoltarea nōstra intelectuala si morala. Deci o facu sē urme aci:*

*Prē santite sinōde archierescu!
Venerabili si iubiti frati!*

„Este anulu alu 24-lea decandu preotiescu Domnului si poporului nostru, preotiescu din tōta anim'a si cu tōta bunavointia mea; este anulu alu 24-lea de candu din darulu lui Ddiu am devenitu pastoriu si invetiatoriu clerului si poporului, pana aci incredintiatu grigei mele. Multe si felurite au fostu, intr'unu restimpu de aprōpe unu patriaru de seulu, greutătile impreunate cu implinirea chiamării mele; inse tōte acelea nu se potu asemēnā cu sarcin'a archieriei ce primii astadi pe umerii mei.

„Candu stau smeritu inaintea celui prē inaltu, carele pretotindea si tōte le implinesce; candu eugetu la greutatea chiamării ce primescu astadi asupra-mi, candu socotu că de astadi inainte sum chiamatu a fi pastoriu si invetiatoriu unei turme cuventatōrie de dieci de ori mai mari, unei diecese intregu, de aprōpe 600,000 de suflete, si candu consideru căte si ce felu de sacrificie se ceru la implinirea atōtoru detorinte grele: atunei trebue sē marturisescu, că momentulu acēsta, carele mi-pune tōte acestea de o data — inaintea ochiloru sufletului meu este celu mai insemnatu din tōte dilele vietiei mele!

„Asiā este Prē santiti parinti, si venerabili frati; eu recunoscu greutatea chiamării ce mi-o reproduce acestu momentu, o greutate destulu de mare, si pentru timpuri mai bune, dar cu atātu mai sentibila in timpulu si imprejurările de astadi; recunoscu si asteptările si pretensiunile clerului si ale poporului die-

cesei mele cătra mine, ca cătra capulu tuturor afaciloru bisericiei diecesane, si daca totusi nu m'am speriatu de atâtea greutāti si nu m'am retrasu dela ele, cans'a este: căci sciindu eu din sant'a eva: golia, bas'a religiuinei crestine, — *„că nici unu firm de peru nu cade de pe capulu omului fara de voia lui Ddiu,* am credintu, si am tēnutu, că Domnulu a binevoitu, ca sarcin'a archieriesca ce o primii astadi, sē cada pe umerii mei si asiā dar nu m'am retrasu dela archieria, ca sē nu me opunu vointiei Celui prē naltu; nu m'am retrasu, ca sē nu pecatuescu naintea Domnului, *„dela carele se indrepta pasii omului si carările lui;* nu m'am retrasu ca sē nu me osandēca mantuioriulu Cristosu, carele a diu: *„Celu ce iubescu pre tata sēu pre mama, sēu pre fii, sēu casa sēu avere mai multu de cātu pre mine, nu este vrednicu de mine, si cine nu va luā crucea sa sē vina dupa mine, nu este vrednicu de mine;* Ioanu 10 — 41. Din acēste motive nu m'am retrasu, ci tocma insusletitu de credintia in Domnulu, *„celu ce dā tartia celui slabu si neputintiosu,* am primitu asupra sarcin'a cea grea archieriesca, si pentru că m'am convinsu, că asiā a fostu dupa Ddiu si voia si dorint'a clerului si a poporului diecesei mele, am primit'o, ca sē mi sē dēc privilegiu mai mare, si sē am campu mai latu, d'a lucrā si mai incolo in via Domnului, impreuna cu Prē santitele vōstre, venerati parinti, si cu ceialalti membri ai Bisericiei nōstre, ca sē redicāmu Domnului *Sionu santu,* Sionulu mantuirei nōstre; am primit'o indēnatu de iubire pentru Casa lui Ddiu si pentru clerulu si poporulu nostru; am primit'o din indēmulu dragostei evangelice, *„care tōte le primescu, tōte le sufere, tōte le rabdā.*“

„Si intr'adeveru, daca iubescu pre Ddiu si pre poporulu lui celu credintiosu, cum asi putē sē nu primescu ori ce sarcini s'ar pune pe umerii mei pentru Ddiu si pentru poporulu seu celu credintiosu? Si cum n'asi iubi eu pre Ddiu, carele a fostu indēmulu, scutulu si ajutoriulu meu din pantecile mamei mele? dar cum n'asi iubi si pre poporulu lui celu credintiosu, fiindu eu nascutu in sinulu lui, si crescutu in braciule lui; cum n'asi iubi eu pre poporulu credintiosu candu elu mi-a datu atâtea somne de iubire, ajutandume sē inaintediu la atâtea demnitāti frumoșe bisericesci, de cari m'am bucuratu pona acuma, si me bucuru si astadi; cum nu l'asi iubi candu elu si la alegerea ultima de episcopu in Aradu mi-a aretat u atâtea incedere si dragoste: diu daca iubescu pre Ddiu si pre credintiosulu nostru poporu, cum poteamu eu sē respalescu iubirea Domnului si a poporului cătra mine, decātu ărași numai prin iubirea mea cătra Domnulu si cătra poporu, iubire ce purcedu din dragostea evangelice. Dragostea acēsta fū, Prē santitiloru parinti si venerabili frati, care mi-povetiū pasii mei in purtarea sarcineloru de pona acuma, ea este care me face sē lasu tōte ale mele, si se urmediu evangeliei Domnului, si totu ea va fi conducutōrea mea in totu restulu diloloru vietiei mele, ea va fi care me va face sē aducū sacrificie pentru clerulu si poporulu nostru si in viitoriu, ea me va face sē fiu nu numai invetiatoriu si pastoriu, dar si amicu si parinte clerului si poporului, ce acuma se incredintēdia grigei mele.

„Mare este puterea dragostei evangelice, Prē santiti parinti si venerabili frati! dragostea evangelica este cea mai stralucita virtute crestinesca, pentru aceea si este ea te-

tandu dela comun'a Nasou du o ripa, numita mai tardiu „rip'a lui Marianu,“ a ingradit'o, si si-a facutu casa in ea, in carea a si moritu. Aici ducea pre scolari, le aretā si-i invetiā acestu ramu de economia. Atātu din acēsta gradina, venduta dupa mortea lui cu 350 fl. m. c. la capitanulu Reichel, pre calca licitatiunei, pentru acoperirea passiveloru remase cam la 1200 m. c., cātu si din gradin'a de pameritu a scōlei, pusa totu prin dinsulu in ordine si conservata in cea mai buna stare, se impartiaū ultōne prin districtu parte gratis parte prelanga unu pretiu bagatelu. —

Ca vicariu foraneu episcopescu in cele beserecesci:

1. A introdusu o corespundentia mai regulata cu consistoriulu episcopescu si cu juredictiunea militara, va sē dica tōte corespundintiele le improcolā dupa daten'a de atunci si lo dā numeru, precandu inainte de densulu se scrieau numai pre nescari chārtie, cari firesce se perdeau. Protocolele acestea tōte au peritu spre daun'a comuna in a. 1848-9, luandu-le din beserece cum am amentitu la iuceputu despre archivu.

2. A regulatu asessoriulu forului vicariale, respective protopopescu, propunendu ordinariatul de asessori spre confirmare pre cei mai bravi preuti, cum pre parochii: *Gregoriu Popu* din Rebrisoru, *Ioanu Popu* din

Foldru, *Iacobu Popu* din Sangiorgiu, pre *Clemente Lupsiu* din Ilva-nica pre *Toma Albani* din Sicutiu, pre *Mihaiu Popu* din Nusifaleu, ăra de uoperatoriu a casatoriei si fiscu pre *Ioanu Stefanu* din Runcu, si pre *Iacobu Siotropu* de notariu. — Cu acēsti-a judecā ea in forulu primu in cele disciplinari si criminali, cum si in certele castatoricesci.

3. Propunendu-si ca in tōte parochiele sē fia numai preoti, cari au absolvitu studiulo teologic in seminariulu sistematisat si prin urmare voindu a emacipā parochiele de successiunea levitica, a steruitu pentru edificarea de case parochiale, ci inca nu i-a succesu decātu in Tihā, Monoru si Rodna vechia, si asiā a fostu necessitatu si dinsulu a recomendā la preotia dupa datena. Adevēratu că din cei recomandati numai cinci au fostu cu buchile din scol'a normale a Naseudului, ceialalti absolvisē clāsile gimnasiali si filosofice in scōlele Blasiului, inse nu avura talente a fire primiti in seminariu.

4. Vēdiendu vicariulu Marianu, că ducerea ratiuniloru despre proventele beserecesci si manipularea acestor'a numai prin juredictiunea militara are urmāri rele si este de multe ori impreunata cu daun'a besereceloru — desi preotii aveau cāte o chia, fiindu numai masculi pieti, — a facutu o representatiune la inaltele locuri militari, in care — aretandu dreptulu beserecaniloru

ce-lu au in tota dieces'a in ducerea ratiuniloru si manipularea averiloru bisericesci si cumea de acestu dreptu suntu despoiati numai in granitia militara, — a certu cu tōta energia, ca ratiunile sē se predēe in administratiunea clerului, sub control'a si revissiunea vicariului, ca a delegatulu episcopului, ci n'a fost fericitu a capetā o resolutiune favoritōria si asiā a remasu, cum a fost mai inainte, pana la desfiintierea institutului de granitia.

5. Dārilo si tassele indatenate sub predecesorii lui, ca unu ne-interesatu, le-a casatu, desi in alte protopopiate au mai remasu.

6. A avutu o statornica vōntia de a storge unele abusuri si dateni rele ce se observāu cu ocaziunea unoru factiuni preutiesci spre daun'a poporului si de multe ori spre rusinea preotiloru, d. e. pomenele cele multe dupa morti impreunate cu beuturi spirituoșe, ospotiele la boteze si pomulu dela nunti, si asiā strinsu a opritu preotileru de a concede la pomene beuturi, a morge la nunti si a santi pomulu pentru care nu se aflā rogatiune in euhologiu. Totu odata opru ospotiele dela boteze si demandā implinirea acestu i-a in besereca, ăra nu a casa ca mai inainte. — Ci nu departe a potutu merge, pentru că cei mai multi dint'e preoti nu au voitu a scē de acēste ordinatiuni, firesce in interesulu lor, căci le placea a sisdē in fruntea mesei ca fa-

riseii, si a inchinā cu pocalulu dupa datin'a prostiloru. Apoi cum sē nu santiesca ei pomii, candu cātē 10 turto de cele mari erau a lor?!!

Si ce scopu a avutu vicariulu Marianu cu oprirea acestora? — Ca poporulu sē nu faca spese multe si desierte, avendu miliōne de trebuintie, pentru cari trebuiaū sē apesedie. —

7. Asemenea a voitu sē faca ce-va schimbări si in portulu nationalu osebitu la sessulu femeiescu, de ess. ca sē lasē cojōcele si peptariele cele metassite, catrintiele cele rosie si peptarie, cum si nēframele cele mari cumperate tōte cu bani multi, — si in loculu acelor'a sē porte cojōce si peptarie albe bine lucrate, si in loculu nēframele sē porte pelerie de paie, a caror'a impletire a si introdus'o in scol'a fetitiloru din Naseudu. Inse si cu acēsta intentiune santa nu a mersu de parte, — afara de impletirea pelieriloru de paie, in care a deprinsu binesioru pre fetitiele din ambe scōlele Naseudului si a facutu progresu, portandu chiar si barbati atari pelerie facute de fetele lor, — pentru că prejudetia si datini vechi credite dela parenti si strabuni numai prin cultura se potu desradecina, si asiā a patit'o si elu casti imperatulu Iosifu in seclulu trecut, că omenii nu l'au precepitu, desi cele intreprinse au fostu spre binele si folosulu lor.

meiului religiozității creștine: „Să iubesci pe Dnu Ddielulu teu din tota inim'a, din totu s'futululu teu si din tota virtutea ta, este amenea si cea mai mare porunca, ér a dou' asemenea acesteia este: „Să iubesci pe de aproapele teu ca însuti pre tine“ (Matheu XXII, 37—39.) Acestea sunt cele mai mari porunci ale religiozității creștine, dela cari aterna tota legea si prorocia; însusi Dlu si mantuitorulu nostru Isusu Cristosu din îndemnul dragostei cătra nămulu omone scu descinse din sinurile parintelui seu, si întemeiă religiozitatea sa pe fundamentulu celu eternu alu dragostei; dragostea facu pre apostolii domnului să lase tôte: parinti, frati, soți, averi si case, si să-i urmedie lui; dragostea îi-a însufletitu să nu se sfîșca de greutățile si necesurile ce împincau, fôme, sete, prigoiri, si alte pericle de viață; dragostea evangelica facu atâti martiri ai credinței creștine. Tôte acestea si alte virtuti mari sunt fructele dragostei evangelice, pentru aceea si apostolulu nămuriloru discă cătra Corinteni „de asi vorbî in limbe ingerasci, de asi avé tôte sciintia, tôte credintia, in câtu să nutu si muntii, de asi impartî tôte avuti'a mea, si mi-asi dă trupulu meu să-lu buta, ér dragoste nu am, nimica nu sunt,“ cea ceva să dica: că tôte credintia noastră, ori câtu de mare ar fi aceea; tôte sciintia, ori câtu de înaltă ar fi aceea, si chiar cele mai mari sacrificii de ar aduce cineva din partea sa, fara de dragostea evangelica, n'au pretiu, n'au valôre.

„Unu adevêru acest'a pre care lu-afâmû ori unde ne întorcem privirea: de-lu vom cercă in trecut, lu-vom afâ pe tôte paginile istoriei; de-lu vom cercă in presinte, lu-vom esperiă in tôte dilele.

„Strabunii nostri atunci erau la gloria, atunci erau veduti si — respectati, candu aveau dragoste între sine. Biserica strabuna atunci eră in stare a înfruntă atacurile si persecutiunile candu între toti fiii ei domniă dragostea evangelica; indata ce slabi acêsta dragoste între strabunii nostri, in loculu ei se veri ur'a si discordia, care totu deaun'a intra acolo, de unde s'a dusu dragostea; ur'a si discordia, care rôde radecina pomului dragostei, pana ce distruge cu totul. „Tota cetatea seu cas'a care se împarechiédia între sine, nu va stă,“ dice s. scriptura.

„Sunt frumôse, sunt salutarie cinerele noastre institutiuni bisericesti, dar ele numai asiă vor aduce roduri la timpul seu, deca între credinciosii bisericii va domni dragostea evangelica, la din contra ele vor remanê numai „arama sunatoriă si chimvalul resunatori.“

„Deca apostolii Domnului n'ar fi avutu dragostea evangelica, ôre cine ar fi latitu graiurile Domnului pana la marginea pamentului? si cine ar fi adusu poruncile lui preste atâtea veacuri din coci la noi? Asiă este: apostolii domnului sa iubidu dupa învotiatur'a mantuitorului „porunca noua dau vóa să ve iubiti unulu pre altulu, precum si eu v'am iubit pre voi, ca să cunoscă lumea, că sunteti invotiati mei.“ (Ioanu XIII—35) din cari tôte se învederă că numai dragostea evangelica pôte destepă in omu aplecare la sacrificiu pentru binele comunu.

„Condusu fiindu si eu, présantiti parintu si venerabili frati, de semtiulu acestei dragoste evangelice, am lasatu tôte ale mele, si am primitu asupra-mi crucea Domnului, ca să am ocaziune ferice a propagă pe unu terenu

mai estinsu dragostea evangelica. Dragostea acêsta o voi duce eu clerului si poporului diecesei mele; ea va fi conducatoarea mea in chiamarea mea archiereșca; dragostea acêsta o voi paștră eu totu de un'a, si o voi cultivă din tóta anima între noi, pre sauitiloru parinti, si între toti credinciosii nostri, clerici si laici, si deosebi între aceia ai diecesei mele cu cari voi impartî fôlôse si sarcine, binele si greulu, pentru ca să fimu un'a intru legatur'a păcii si a dragostei,—voui cultivă acea dragoste si între toti fiii patriei noastre fara diferentia de limba si credintia; căci numai asiă vom implini legea lui Cristosu carea suna: „să iubesci pe de aproapele teu ca însuti pre tine.“ Dar fiindcă totu darulu celu bunu pagóra de sasu dela parintele luminiloru, mai nainte de tôte rogu pre acelu parinte pié bunu, să me luminedie cu lumina dragostei, a întieptiunei, si a bunei întieptiunei, ca să facu si să lucrû numai aceea ce este spre binele nostru alu tuturor; rogu pe acelu parinte cerescu, să încununedie si să remuneredie tôte ostenelele présantiloru vóstre de pana acuma, si din viitoriu, aduse pe altariulu santei noastre Bisericii, si in fine imploru dela acela si parinte cerescu asupra tuturor darulu Domnului nostru Isusu Cristosu, si dragostea lui Ddiu Tatalu, carea să fie cu noi in veci, aminu!“

In privintia statiei „Stefanu celu mare“

Cêrt'a la frati din Romania libera inca nu este încheiata si nici sperantia d'a se termina curendu.

„Comitetulu de resistintia din Bacău,“ celu-ce — precum sciu lectorii nostri, a luat iniativ'a in acêsta cauza, tiene mortisulu la planulu seu originale si pentru Berladu; precand curcurele mai nalte, anume cele oficiose, chiar cu guvernulu tieriei, voru să redice acelu monumentu — nu prin întreprinditori privati, ci din partea si cu spesele tieriei, intr'un'a din capitale, si mai cu sêma in Iasi.

Publiculu nostru informatu firesce — fora tóta partialitatea despre acêsta stare a lucrului, n'a grabitu cu obolulu seu; nu ni s'a tramisu, de câtu mintenu la începutu, pan'a nu se nasce cêrt'a, una contributiune de 1 fl. din partea d-lui de Lemény din Tomasiavatu in Banatu. Dar ni s'a dechiaratu din mai multu parti, că — precum nu pôte să fie cu cale, ca noi de aici să ne ingerăm in disput'a fratiloru de dincolo, la o întrebare de atare natura, mai vertosu candu ea se asute totu mai multu de o cêrta complicata intr'o provincia si centru, si intr'o partita si guvernii; totu asemenea de altminte ni incumbe detorintia, de a ni spune parerile noastre la obiectu in generalitate, tocmai pentru ca — nepreocupandu nici intr'o parte, să contribuim dóra la compianarea ceteri.

Opiniunile la noi sunt in generalitate — antaiu, că: acolo unde avem statu si guvernii nationale, a acolor'a detorintia este, a se ingrigi de eternizarea prin monumente a marilor figure istorice nationale, prin ale caroru vertuti si merite am ajunsu de mai avem astadi autonomia nationale; si — numai

candulu statulu si guvernulu nationale s'ar subtrage de la implinirea acestei detorintie, atunci — reprezentantii mai fideli ai spiritului national ar fi chiamati a pasila medilocu cu iniativ'a loro.

(Din acestu punctu de vedere, la noi pasirea oonabilei Comitetu din Bacău are unu meritu necontestabile intru atâr'a, încâtu a datu impulsulu, ca cercurile mai nalte de statu să se puna in miscare si — precum pre frumosu constata dlu D. Gusti, ca „Iasiianii, zelosi si ei de sentimentulu gloriei nationali, inca să se sgudue din apati'a loro“ precum intr'adeveru s'au si sguduitu intr'unu modu fôrte imbucuritoriu.)

A dou'a, că: între grelele împrejurări de astadi, să ne muliamim pururâ, a fi destepatulu ideiele nationali din trecut si a fi adusu tributulu pietatei si reconoscintei nationali din trecut — in totalitate si generalitate; pentru ca — nu cumva specialisandu si particularisandu, să ni ingagiăm fortiele preste mesura la trecutu si să negrigim viitorulu.

(Din acestu punctu de vedere, si la noi se crede, — cea-ce vedem că se lamuresce prin partile Moldovei; că — deocamdata ar fi deplinu indestilitoriu, ca Marelui Stefanu să se redice unu monumentu, câtu se pôte de maretiu, la unu punctu, in numele întregii romanime. Ér pe temeulu însufletirii noastre pentru maretia umbra, să ni deschidem pungile si să contribuim pentru institute de cultura nationale, ca totu atâtea fortaretie — anume la acele puncturi, pre cari mai tare le vedem atacate si periclitate de valurile inamicului strainismu.)

Atâr'a e, cea-ce noi ne sentiramu detori a dice la cestiune; ér ca de incheiere nu potemu a nu cită din „Gazeta de Bacău,“ nrulu de la 16/28 martiu, urmatóriu minunata ideia ce dlu colonelu D. Leca, in numele Comitetului de resistintia, propune guvernului ca să realisedie — in locu de statu'a lui Stefanu celu mare, deca tocma vré să mai înfruntesiedie Bucurescii cu unu monumentu de insemnetate istorica.

Dlu Leca scrie:

„Din istoria noastră se scie, că toti domnii si ómenii cei mari ai tieriei, au aspiratu la unirea nationala; că, acêsta ideia, de si la unele natii este noua, la noi este vechia, si au fostu aspiratiunea tuturor buniloru patrioti; că acestei ideii si s'au devotatu Eroii: Stefanu celu mare, Ioanu celu cumplitu si Mihailu Vitezu; că acesti doi din urma sunt chiar martirii acestei ideie. Ei bine! Este o pagina din istoria noastră destulu de trista, aceea, a divisiuniloru noastre întestine. Se redicăm simbolu de unire, si omulu caruia i se redica o meritu din tôte puncturile de privire.

Să redicăm in Bucuresci statu'a lui Vorniculu Dumbrava, generalulu lui Ioanu Voda, erolu de la Hotinu si Jilesti, caruia i s'a tuitu capulu pe piati'a Mosiloru. Pentru realisarea acestei ideie nationali punu la dispositia comitetului, ce s'ar infintia in Bucuresci pentru acêsta, sum'a de 500 lei noi.“

Diet'a Ungariei.

In sidintia de luni 12 l. c. s'a prezentatu proieptulu de lege pentru organizarea din nou a judecatoriilor de prim'a instantia prin care proieptu se intentiunea reducerea acestora la numerulu de 64. S'au votatu apoi in sidintia acêsta si in speciale proieptulu de lege pentru darea de castigu, precum si celu pentru darea dupa mine. —

In sidintia de marti, 13 l. c. dupa cele formali s'au cotitu a trei-a óra mai multe proiepte de lege votate dejă. Dupa aceea urmă discussiunea asupra unui proieptu de lege cu privire la casele de la teatrulu magiaru din Budapesta, cari le-a redicatu fostulu ministru Szapary din capitalulu teatrului, in se fora convoiroa promergetoria a Dietei, carea este chiamata prin o lege speciale să controle die asupra acestui capitalu.

E. Simonyi, constatandu, că fostulu min. c. Szapary a abusatu prin pasiulu seu de legile essistinti, cere ca Diet'a să puna in stare de acusa pre fostulu ministru, căci a bagatu in investitiuni bani de cari nu potea să dispuna fora convoiroa pre-alabile a Dietei.

Acêsta propunore fû spriginita de mai multi partisani ai lui Simonyi din stanga estrema.

S. Mileticu constata, că proieptulu de sub întrebare este inca o proba, că guvernulu si legelatiunea Ungariei s'au indatenatu a identifică natiunea magiara si interesele acestei-a cu însusi statulu si chiamarea acestui-a, si astu-feliu a întrebuintia averea statului pentru scopuri magiare, va să dica a abusă de ea, desi prin §-lu 7 alu articulu de lege 44 din 1869 se dispune apriatu, că statulu e detoriu să se ingrigesca ca in institutele de statu să se pôta cultivă cetatienii de diferite nationalitati in limb'a loro materna. Do aci vorbitoriulu deduce nedreptatirea proieptului de sub întrebare, si de ar fi elu membru a avutei natiuni magiare, dice că i-ar fi chiar rusine să întrebuintiedie bietii crucerasi ai seraceloru natiunalitati nemagiare pentru institute de petreocere in folosulu natiunalitati magiare, pre candu institutele de invetiamentu acoloralte natiunalitati din Ungaria se inbidu. — Astu-feliu protestă contra ataroru proceduri si ceru respingerea proieptulu de sub întrebare.

L. Tisza replica antevorbitoriului, că proieptulu de sub întrebare nu cere noue sacrificii; apoi incheierea scololoru a avutu caus'a sa, căci regimulu nu pôte să suferă inmultirea unei tenerimi contra intereselor statului si a cetatieniloru peste totu, ér in institutele acestea se dá junimii o crescere de asta natura.

M. Politu chiarifica pusetiunea ocupata de Mileticu, aretandu că vorb'a e: pôta óre să se discute in casa a legolatorica a Ungariei afacerile unui teatru ce servesce la dezvoltarea numai a unei natiunalitati din acêsta

Acestea ar fi lucrurile si întreprinderile vicariului Marianu de 23 ani, adeca din Septembrie 1823 pana in 2 iuliu 1846, candu lui Ddiu i-a placutu a-lu chiamă din asta lume dupa unu morbu de plumani, portatu in 4 ani si capetatu din recêla, nedormire si petreocere cu oficiiri in tempu de nopte cu ocaziunea tenerii essameniloru la scólele triviali din Monoru, B-Prudu, Sangiorgiu, Telciu si Zagra in fauru 1843, fiindu că eră din clasea hene-viventium si i plăcea a face din di nópte si din nópte di, ceea-ce invetiase adeca dela predecesorele seu.

E de însemnatu, că in anulu din urma a vietiei sale a avutu multe neplăceri din caus'a amestecării sale in procesulu începutu mai antaiu de unii clerici in contra rectorului seminariale Basiliu Ratiu, si dupa eliminarea acestora din seminariu continuatu, cu tóta potentios'a veementia in contra episcopului Ioanu Lement, de profesorii: Simoanu Barnutin, Gregoriu Moldvai, Iosifu Popu, Kutfalvi si Basiliu Popu, caror'a li-a succesu a trage in partea loro si pre unii protopopi si anume: Toma Marcianu din Ona Desiului, Ioanu Dragomiru din Baiutiu, Ioanu Moteru din Bistritia, Stefanu Moldvai din Pinticulu Tecoi, Nicolau Manu din Sibiu, Ioanu Bochisiu din Tr. Milvanului si in urma pre vicariulu Marianu, cari in urma perdiendu procesulu, va să dica nepotendu documentă cele date inain-

tea comisiunei orenduite dela Inaltele locuri si statatoria din comisarii Iosifu Gaganetz, episcopulu Eperiesiului si Ioanu Csurgovics, prepositu alu capitului din Unghvar, toti fura prin judecat'a saborului mare, adunatu ad hoc in Blasiu, depusi din oficiale loro, afara de vicariulu Marianu si protopopulu Bistritiei Maieru, cari cunoscendu-si ratecirile si rogandu-se de tertere de episcopulu loro, au remasu in oficiale avute. — Judecat'a saborului mare fû aprobata si de forulu metropolitanu din Strigonu, sub care stă episcopu'a Fagarasiului ca sufragana. Fiindu că Marianu in calitat'a sa de directoru alu scololoru stă sub iuredictiunea militare, pentru amestecarea in acestu procesu a avutu a suferi grele imputări dela comandantele trupeloru imperatesci din Ardealu, Dr. Paulu Wenhardt, care nu numai i-a repropatu pasii facuti in acestu procesu, dar i-a si demandatu strinsu să incete dela ori ce felu de procesu in contra episcopului si să se rôge de tertare.

Serisorile privitorie la acêsta cauza neplăcuta li-a timentu vicariulu Marianu tôte la sene in celu mai mare secretu, neciindu cene-va despre dinsele, si osebиту scriisorile venite dela comandantele trupeloru, si numai cu patru dile inaintea mortii sale mi-le a tramesu mie prin economulu dela cas'a educatoria militare, Vasiliu Motiu din Lesiu, cu aceste cuvente: „Du-te la Macedonu, si-

spune să le trameta episcopului Lomeni, să si-le bage in ochi.“ Eu nu le-am tramesu, ci le-am cetitu si dupa aceea si eu le-am pes-tratu între scriptele secrete, cari in se in anulu 1849 se perdura impreuna cu altele.

Marianu a fostu de statura mica, de temperamentu sanginico-cholericu, prin urmare plecatu spre mania si ura, fiindu că pre cene incepea odata a-lu urf si persecută, ér uritu si persecutatu din partea dinsului. Cam sumetiu, precumu deobese sunt Zagrani. Din partea religioasa eră mai multu rationalistu, de a pururea cetia cartile lui Barth, celu mai mare impugnatoriu a religiozității revelate, in beseroca totusi si facia cu poporulu eră popa bunu, va să dica scia face fôrte bine pro fariseulu.

Din biblia cetia multu Pentateuchulu, nu in se din punctu de vedere religiosu, ci mai multu nationale, dicendu: Moise a fostu celu mai mare nationalistu pre lume, care a voitu a-si redică natiunea sa la cea mai mare trépta a cultorei, si prin urmare demnu ca să-lu urmedie facare. De aceea si dinsulu avea de modelu pro Moise, propunendu-si priu scóle a inaintă cultur'a Romaniloru, si in adevêru meritele lui in asta privintia sunt si vor romané eterne, si s'au reconoscutu si pana a fostu in viață chiar de Maiestatea Sa Imp. Ferdinandu, condecorandu-lu in a. 1839 cu

monet'a de auru, pentru meritele sale puse pre terenulu scolastocu, o onore care pre temporele acelea eră între rarități. *)

*) Despre denumirea lui Marianu de catechetu autoriulu dice: „cam la a. 1823,“ ér de denumirea de invetiatoriu: „pare-mi-se la a. 1826,“ va să dica nu-i securu. Acestea date se poteau constată cu tóta securitate, ba pôte se mai poteau eră si alte lucruri si date interesanti, deórace ca prin o minune au scapatu protocoalele directiunei scolari normalii din timpurile vechi si pana acum. In se ce să vedi, unulu din acelea acuma a disparutu. Petru la datu lui Pavelu, Pavelu nu l'a primitu si asiă ceea ce n'a peritu in tempulu revolutiunei, s'a ingropatu acuma. De altmentrenea la noi este moda a pune man'a pre documente si a nu-le mai aretă nimenui. De ceri veri unu documentu, te întreba că ce-ti trebuie, că-ti va dá elu ori ce date, in se documentulu să-lu decopiedi nu-lu capeti. Mai in anii trecuti facuse dl. Ioachim Muresianu propunerea, ca cei ce prosiedu documente să-le depuna la administratiunea fondoreloru, să se înregistredia tôte, să se asiedie in unu scrieniu separatu, deunde să-le scóta cine va avé lipsa de ele prelanga reversu; dar propunerea a remasu propunore ca multe altele numai pre papiru. Asiă merge la noi cu multe lucruri. Ce e caus'a?

N. Tr.

(Va urmă)

tiéra? — Vorbitoriu deduce și din casula presente, că majoritatea Dietei considera Ungaria de unu statu *nationale*, căci altcum nu ar poté obveni în Dieta desbateroa asupra unui atare teatru. Reflecta inse aci că Ungaria nu e statu *nationale*, ci e statu alu *natiunalităților*, căci desî majoritatea parlamentului Ungariei a decretatu acésta tiéra de patria magiara, totusi acésta otarire e fora pretiu și base, de óra ce statistic'a aréta, că *natiunalitățile* nemagiare sunt în maiori-tate în acésta tiéra. Astu-feliu pretinde dlu Politu că — dacă se discute în Dieta afacerile de teatru ale unei *natiunalități*, atunci sê se desbata și ale celorlu alalte; dupa ce inse acésta nu se face, cere respingerea pro-iptului din cestiune, ca a unui-a ce nu tructedia despre o afacere publica a tieroi, ci de un'a privata, a unei *natiunalități* din acésta patria.

C. Tizza se sculă apoi sê răspunda lui Politu. Elu replică, că nu este cestiune de pricepere — dupa cum dice Politu, ci este o cestiune de legalitate essistint'a Ungariei ca statu *nationale* magiaru, căci în tóte statele locuescu cetatieni de diverse *natiunalități*, dar statulu are unu nume, și astu-feliu colo e statulu francescu, cole celu serbu, mai colea celu romanu și aici celu magiaru. Dupa acésta apoi faoatentu pe Politu, că desi santient'a locului de unde vorbesce lu-scutesco și asiá de candu e în Dieta totu merou se nisui a constará deosebirea între statulu *nationale* și si celu alu *natiunalităților*, cercendu a demustrá că Ungaria cade în categori'a acestoru din urma, — totusi sê fie cu bagare-de-séma ca sê nu incerce a popularisá atari ideie pre vre o cale și afora de Dieta, căci atunci nu i va amblá bine, și se va convinge, că statulu magiaru are inca poterea de a spulberá pe inimicii soi, (Aplause indelungate.)

Dupa acésta s'a primitu proieptulu de base a desbaterii specialii si s'a votatu sê în speciale fora ce-va modificatiuni. —

În siediñt'a de mercuri 24 l. c. s'au votatu unele modificatiuni ne-insemnate în proieptele de legi asupra dărilor noue și apoi sum'a pentru repararea castelului din Uniadiora. În urma s'a alesu o comisiune de 15 insi pentru vederea și modificarea în parte a regulamentului casei, și cu acésta siediñt'a se redică. —

Bibliografia

(*Scrierile complete ale lui V. Alessandri*.) Librari'a Socecu & Comp. din Bucuresci, calea Mogosioei nr. 7, anuncie aparitiunea primei serie a scrierilor lui Vasilie Alessandri „Teatru,” 4 volume 8° formatu Charpentieru, chărtia velina, tipariu elegante.

De vendiare la tote librăriile din tiéra prelanga pretiulu de 20 lei noui pentru 4 volume.

Spre finele lunei maiu anulul curen-te va aparé seri'a II. „Poesie” și pe la finele lui octobre seri'a III. „Prosa” de D. Vas. Alessandri, caroru serie vor urmá imediatu *Poesiele lui Dim. Bolintineanu*.

* („Scarlatu,”) romanu originale de I. C. Fundescu, a aparutu în Bucuresci la tipografi'a *nationale* — C. N. Radulescu, strat'a academi'ei nr. 24, de unde se si pote procurá pre langa pretiulu de 2 lei noui. Formatulu e 8° pe 2 30 pagine.

* (Cea mai nóa carte de bucate, a bucatăriei romane, francesce, germane și magiare de I. Hentiescu.) O carte buna si practica de bucatărie care cuprinde în sine maestr'a bucatăriei espusa în forma usioru de inceputu și acésta atātu pentru clăssile superiori cātu și pentru clăssile midilocie ale societății nōstre, este o trebuintia intr'adeveru semtita în literatur'a romana. Din consideratiune că maestr'a bucatăriei în decursulu timpului s'a cultivatu atāt'a de multu, încātu merita a se numi arta, caroa desvoltandu-se cu deosebire de francesii coi fōrte dobaei și influintiata de sciintiele naturali cu deosebire, a ajunsu dejá la unu gradu înaltu de perfectiune.

Avendu în vedere scopulu de a familiarisá pe romani cu acésta arta asiá dupa cum s'a desvoltatu ea pana în diu'a de astadi, autorulu acéstei cărți s'a nisuitu a compune și publicá unu opu, carele fiindu prelucratu dupa cele mai bune cărți de bucate romane, francesce, germane și magiare, sê impla lacuu'a simtita în acésta privintia în literatur'a romana și totu-de-odata sê se deo economiloru nōstre unu manualu, carele cuprinde în sine

maestr'a bucatăriei rationali cu deosebitu respectu la dietetica si sciint'a naturale.

Ea cuprinde rețetele a gati în modulu celu mai potrivitu tóte bucatele de carne, pesco, zarz'avaturi și aluaturi, supe, sosuri, fripturi, salaturi, compoturi, prajituri și cofeturi, smantanuri, cataragiuri, essentie, siodori, gelatine, inghiatiuri și beuturi fōrte gustóse. — Asemenea cuprinde conducerea în a ingrosiá ferbendu și uscandu, a ferbe în aburi și a tiené pómele prōspete, spre a le conservá în tinichele și spre a le murá în oetiu și vinu-arsu, atātu cātu și la manuirea paseriloru și altoru fripturi la ori ce feliu de man-care. — Apoi terminii tehnici în bucatăria, esplicarea celorlu 15 ilustratiuni xilografice ce cuprinde, pentru art'a de transiatu, — manuirea tacămuriloru de mēsa și cuina, — asiadierea mesei și servitiulu la mēsa.

E unu volumu de 45 de cōle sēu 720 de pagine în 8° cu titulu, registru despre cuprinsu și cu o invalidōre (legatura,) eleganta colorata, precum și ornata cu 15 ilustratiuni xilografice despre art'a de transiatu.

Acésta carte apare în dóce tomuri, din cari celu d'antaiu cuprinde 20 de cōle tiparite, esindu tocma acuma de sub presa și se va spediá de a rendulu pl. t. prenumeranti, a caroru nume se va tipari la calcăiulu acéstu opu, — de aceea se recere ca subsemnatura-le loru sa fia chiare și lamurite; tomulu alu doilea inse apare la 1. iuliu 1875, și cuprinde cōla 21 pana la sfarsitul opului, registru și invalidōre colorata, precum și insemnarea pl. t. subscriitoriloru.

Celu ce va depune banii în nainte, capeta opulu cu pretiulu moderatu de 2 fl. v. a. sēu 5 lei noui. — Dupa ce va fi esitu opulu, adeca în lun'a augustu 1875, vine a se vinde cartea cu pretiulu fisatu de 3 fl. v. a. sēu 7 lei noui.

Colectantii primescu dela 6 abonenti o bonificatiune de 6% și suntu indreptati a-si detrage acésta provisiune dela sum'a espediuita prin avisu postalu în patri'a nōstra, ér a în strainetate în bani gat'a dela sum'a ce se va tramita franco prin posta.

Colectantii, cari voru espedui pretiulu dela 12 esemplarie, primescu unu esemplariu, ér cei ce espeduiescu pretiulu dela 24 de esemplarie primescu doue esemplarie gratis.

Abonamintele se potu face prin tóte liberariele, ori de a dreptulu la liberarii-editori Frank et Dressandt în Brasiovu (Kronstadt,) în Transilvania. —

* (Cantărele romanesce de la ingropatiuni.) Amorea și pietatea celorlu vii catra repostatii soi s'a aretatu în cele mai eclatanti și cald-róse espresiuni în poporulu romanu totu-dea un'a pana astadi în tipulu tanguiroi la cogsiugulu celorlu adormiti. — Imnii folositii la astrucare purcedu dupa genulu poporului din adunculu anmei atātu intostulu cātu și în melodi'a loru. Din acésta cauza aceste cantări sunt fōrte interesanti și frumóse.

Pentru aceea s'a indemnatu subscriulu a defige în note musicali Cantărele Prohodulu într'u opu sub numele: *Astrucare*, sēu *Cantărele la ingropatiune*, și anume a le compune în trei voci barbatesci.

Melodiile sunt cele vechi originale folosite și acum pre la Bisericele nostre. Ele audin acéstu respectu unu pretiu fōrte mare, și ar fi o dauna nereparabile a nu le pastrá pre vecio.

Totu Intelegintele scio: cātu combinatiune si ostenedla recero fiparsarea melodie-lorulu, ritmisarea lorulu. Subscriulu de mai multu ani suscpendu acéstu opu mare, l'a și terminatu, și la dorint'a espresa lu-dá la lumina; pentru-cá a sositu tempulu cātu sê cunosca lumea civilisata: ce tesauru nepretiuiveru are natiunea Romana și în Cantărele sale de Ingropatiune.

Caus'a, pentru care Cantărele aceste sunt compuse în trei voci barbatesci e ca mai usioru sê se póta esecutá, și trei insi se fia în stare e cântá în armonia totu prohodulu.

Pretiulu unui esemplariu pentru Biserici, DD. preoti, cantori, și docenti e: 2 fl. v. a., ér pentru altii. 4 fl. v. a.

Banii de prenumeratiune se platoscu anticipative pana în 15 maiu 1874 la subscrisulu.

Dupa espirarea acéstu terminu pretiulu unui esemplariu va fi 6 fl. v. a.

DD. Colectantii dupa 10 esemplarie prenumerate, voru capetá unu esemplariu gratis. — Gherla, în 24 fauru 1875. Michaelu Sterbanu m. p. Canonicu.

Convocare

Spre a ne contielege în caus'a ameliorării sortei nōstre preotiesci, facia cu vitregele jurstări presinti, din insarcinarea colegiloru mei dela ven. scaunu protopopescu alu Temisiorii, — invitu prin acésta pe onorat'a prototie tractuala diu protopresviteratulu Temisiorii la o tienenda conferintia ad hoc pe joi dupa s. Pasci, deminétia la 9 óre, în sala Dlu Protopopu Dreghicu; sunt rogati deci

toti domni preoti tractuali, ca — considerandu seriozitatea și importan'ta cestiunei portractande, anume *stareu misera materiala a nōstra*, sê bine voiesca a participá cu totii la amintit'a conferintia.

Ioșif Rudneantiu mp.

Parochu și asosore la scaunulu protopopescu alu Temisiorii. —

Publicatiune.

În consecin'ta anuciului meu din 8/20 martiu a. c. publicatu în nrulu 15 alu Albinei, pe temeulu mai multoru voci competinti ce intr'aceea mi se comunicara, prin acésta vinu a convocá pre toti membrii și oficiantii comitetului Reuniunei generali a invetiatoriloru romanu gr. or. din diecesea Aradului, la siediñtia pregatitōria de cele necesari pentru adunarea generale, pe mercuri dupa santele pasci, adeca în 16/28 aprilie a. c. la 10 óre nainte de mēdiadi în Aradu.

Credu că totu pre acelu timpu s'ar poté intruni și comisiunile pentru de a-si terminá afacerile cu cari sunt insarcinate.

ÉR în cātu pentru adunarea generale a Reuniunei, ce este convocata pe joi dupa santele pasci, facu atenti pre domni membri, cumea totu pre acedia avendu a se aduná și Consistoriulu plenariu în Aradu, de la care subsemnatulu abiá va fi în stare de a se absentá, din acésta cauza siediñt'a prima a adunării generali o defigu pe órele de joi dupa mēdiadi, incependu de la 3 óre.

Multe propunerii ce mi s'au facutu din mai multe părți, dar pre cari nu m'am potutu decide a le publicá și desbato fora cōntielegere pre-alabile cu mai multi, inca remanu rezervate comitetului.

Budaposta, în 17 aprilie n. 1875.

V. Babesiu, mp.

presiedintele Reuniunei.

RESPUNSURI:

Dlu A. M. în S. Cian: În imbuldi'a cea mare, trebe se tienemu unu rōndu într'u publicare. A dvōstre ca un'a fōrte lunga, nu se potú pripi; dar va urmá curendu. —

Dloru E. A. în B. și F. G. în L.: Bine; ne inoimn sê publicámu legea magiara pentru pensuniile și provisiunile invetiatoriloru, firese inca dapa santionarea ei. Pana acuma nu este nici votata definitivminte.

Publicatiuni tacsabili.

Concurse:

Pentru întregirea parochiei vacante din comun'a gr. or. romana Siopotulu-Nou, Comitatulu Severinului, protopresbiteratulu Mehadii, se escrie concursu pana în 15 aprilie 1875 st. v. în care dia se va tiné alegerea.

Venitulu anualu se cuprinde din 133 fl. plata fiesca, în locu de stola și biru, și una sesiune de pamentu, cu cuartiru liberu și gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si tramite recursele, insruate în sensulu statutului organiciu și adresate comitetului parochialu, cātu Dlu. protopopa Mihailu Popoviciu în Orșiova-Vechia.

Siopotulu-nou în 30 martiu 1875.

Comitetulu parochialu,

în cōntielegere cu pré onoratulu d protopresbiteru tractualu, Mihailu Popoviciu din Orșiova-Vechia. — 1-3

Spre ocuparea postulu de invetiatoriu romanu gr. or. în Comun'a Monostoru, Comitatulu Timisiorii, — care postu este indiestratu cu emolumentele urmatorie: 160 fl. v. a. bani anuali, 6 fl. pausiale, 60 meti de grâu, 4 orgie de lemne pentru invetiatoriu, 18 orgie de paie, din cari are a se incaldi scol'a; 2 lantie de pamentu aratoriu de I. classe; cartiru acomodatulu cu 1/2 jugeru de gradina pentru legumi — se deschide Concursu pana în 4 septemani dela prim'a publicare, pana candu concurentii au a substerne recursurile loru bino întocmite, în întoclesulu Statutului org. — domnulu Inspectoru scolaru Nicolau Cosiariu în Timisiora — și a se presentá în comuna spre aretarea desterității în Cantu și Tipicu. —

Monostoru, 28 martiu 1875.

2-3 Comitetulu parochialu.

Pentru vacan'ta parochia din comun'a Susani, pretopoplatulu Fagetului, prin acésta se scrie din nou concursu.

Emolumentele sunt: Una sesiune parochiale de 32 jugere, stola și birulu dela 120 de case și 1/2 jugeru de gradina intravilana.

Doritorii de a ocupá acéstu postu au a-si substerne recursele loru, instruate în sensulu statutului org. bisoricescu și adresate comitetului parochialu, — domnulu protop. Atanasiu Ioanovicu în Fagotu, pana la 15 apriliu 1875 v. candu se va tiné și alegerea Susani în 23 martiu 1875.

2-3 Comitetulu parochialu.

Pentru vacantea parochia gr. or. romana din comun'a Dragsina, cottulu Timisiului, protopoplatulu Jebelului, se escrie concursu pana în 20 apriliu 1875.

Emolumentele sunt: una sesiune parochiale, stola indatinata, birulu de la 80 de case à 10 oche, ér dela 22 case à 5 oche de bucate. Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si tramite recursele, instruate în sensulu statutului org. și adresate comitetului parochialu, cātu dlu protopopu Alexandru Ioanovicu în Zsebel.

Dragsina, în 10 martiu 1875.

3-3 Comitetulu parochialu.

Pentru vacantea statiune invetiatoriesca din comun'a Unipu, cottulu Timisiului, protopresb. Jebelului, se escrie concursu pana în 20 apriliu a. c. st. v.

Emolumentele sunt: 75 fl. 50 cr. în bani, 20 meti de grâu, 20 meti de cucuradiu, 50 lb. de sare, 15 lb. de luminári, 100 lb. de elisa, 6 stengeni de lemne, și 3 stengeni pentru incaldirea scolii, 10 fl. pentru conferintia, 5 fl. pentru hărtia și negrêla, 3 jugere de pamentu estravilanu și cortelu liberu cu 1/2 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá acéstu postu au a-si tramite recursele, instruate cu tóte documintele prescrie în stat. org. bis. și adresate cātu comitetulu paroch. — cātu pré on. protopresbiteru Alexandru Ioanovicu în Zsebel.

Unipu, în 10 martiu 1875.

3-3 Comitetulu parochialu.

Dlu

DEMETRIU MIHAILESCU

în Pesta

se recomanda onoratului publicu romanu pentru ori-ce afaceri comerciali ca comisiunariu și espedi-toriu pentru Orientu.

Locuint'a: Waitznergasse Nr. 16, 3-3 I. Stock.

Loculu de cura

pe
INSUL'A MARGARETEI,

în nemeditocita apropiare de capital'a Budapesta.

Temperatur'a fantanelor artiesce de 35° R. — Cade de porcelanu și de marmure, precum și separte în pétra, si cu aparate de dusie, — partie de parcu maretic, — 300 de odai proviedute cu totu confortulu, — salonu de conversatiune, — gazete din tiéra și strainetate, — musica pre fie-care dia.

Morburile într'u cari ap'ă insulei Margaretei s'a folositu cu succesu favorabilu sunt: Podagra, — reumele la incheieturi, de musculi și de nervi, — inflamariile chronice de incheieturi și de pele, — contractiunile și intiepenirile dupa podagra, vatemari esterne și tifus; bótele chronice de pele; — dorerile ce provinu de la vatemari din afóra sēu de versatu; — plagele dorerose; — pétr'a din besica; — impederarile în monstruatiune, etc. etc.

S'au folositu cu bunu succesu termele în intru, la morbula catarului chronicu de stomacu, și de pantece. — Pe insula se afla spicaria. Dr. Verzar este mediculu ord.

Se concede scadiementu în pretiu — la abonamentu sēu cumperare impreuna de bilete pentru bai și pentru vaporu.

Locuitoriloru pe insula li se facu favoruri atātu la bai, cātu și la vaporu. 2-6*

Comunicatiune cu capital'a în fie-care óra cu vaporulu.

Sesonulu de véra se 'ncepe la 1. maiu.

Comando pentru locuintie primesce

Inspectoratulu
de pe Insul'a Margarete, p. ult. Buda-Vechia.